



**Sídlo:** Poľnohospodárske družstvo Podlužany,  
956 52 Podlužany  
**Pošta:** Podlužany, 956 52  
**Tel.:** +421 38 768 23 01  
**www.polnovakia-agrar.sk**

Okresný úrad Bánovce nad Bebravou  
Odbor starostlivosti o ŽP  
Nám. Ľ. Štúra 7/7  
957 01 Bánovce nad Bebravou

Vybavuje: Mgr. Monika Grellová  
[enviro@proovo.sk](mailto:enviro@proovo.sk)

Podlužany, dňa 02.12.2020

**Vec: Stanovisko k Vyjadreniu Združenie domových samospráv k písomnej konzultácii II v procese EIA k Zámeru „Kravín pôrodnica s.č. 375 – prestavba na halu pre ošípané“ zo dňa 02.12.2020.**

Dňa 02.12.2020 bolo zverejnené na stránkach <https://www.enviroportal.sk/sk/eia/detail/-kravin-porodnica-s-c-375-prestavba-na-halu-pre-osipane> vyjadrenie Združenia domových samospráv k písomnej konzultácii II v procese EIA k Zámeru „Kravín pôrodnica s.č. 375 – prestavba na halu pre ošípané“ .

Na základe vyjadrenia ZDS k písomnej konzultácii II z 02.12.2020 uvádzame nasledovné:

#### **Písomná konzultácia podľa §63 a §65g zákona EIA**

**K vyjadreniam OÚ BN vyhodnocujúcim pripomienky občianskej iniciatívy obyvateľov Podlužian uvádzame nasledovné:**

- a) Skutočnosť, že stavebná rekonštrukcia hál nebol predmetom konania EIA pokladáme za jeden z nedostatkov a rozpor so zásadou materiálnej pravdy podľa §32 ods.1 Správneho poriadku; t.j. úrad si nezistil úplne a presne skutkový stav prejednávanej veci. Pritom podľa §29a zákona EIA je posúdenie kumulatívnych a synergických efektov jednou zo základných náležitostí environmentálneho posudzovania. Uvedené nedostatky žiadame odstrániť dodatočným vyhodnotením kumulatívnych a synergických vplyvov.

**K vyjadreniam ZDS bodu a) uvádzame nasledovné:**

**Kumulatívne a synergické vplyvy predkladaného zámeru boli zhodnotené najmä v rámci predkladaných štúdií (Hluková a Rozptylová, ktoré vychádzali z existujúceho zaťaženia dotknutého územia emisiami a hluku). Konkrétne materiálové vyhotovenie stavebných objektov, či postup stavebných prác, nie je predmetom EIA a rieši sa až v ďalších stupňoch PD.**

- b) Skutočnosť, že hnojovicová nádrž musí plniť legislatívne parametre neznamena, že nie je potrebné vyhodnotiť jej vplyvy na, v prípade bezproblémovej prevádzky ale aj pre prípad havarijnej situácie. Úrad nedostatočne zistil skutkový stav predjednávanej veci.

**K vyjadreniam ZDS bodu b) uvádzame nasledovné:**

**Vplyv hnojovicovej nádrže bol posúdený a to najmä v rámci Rozptylovej štúdie. havarijné situácie sú riešené v príslušných kapitolách predloženého zámeru. Konkrétne materiálové vyhotovenie stavebných objektov, či postup stavebných prác, nie je predmetom EIA a rieši sa až v ďalších stupňoch PD.**

- c) Čo sa týka hodnotenia jednotlivých etáp výstavby poľnohospodárskeho družstva, je potrebné uviesť, že hodnotenie synergických a kumulatívnych vplyvov sa vykonáva v rôznych časových horizontoch; je preto potrebné vyhodnotiť vplyvy aj predchádzajúcich etáp výstavby a to v jednotlivých časových horizontoch a ich kumulatívny a synergický vplyv.

**K vyjadreniam ZDS bodu c) uvádzame nasledovné:**

**Posúdenie kumulatívnych a synergických vplyvov v predchádzajúcich etapách výstavby s dosahom až do polovice 20. storočia nie je v súčasnosti možné a ani relevantné k predkladanému zámeru, nakoľko nie je ako zistiť skutkový stav životného prostredia (napr. množstvo emisií, či hlukové zaťaženie) pre obdobie pred 50 rokmi. Navyše bol vlastníkom a prevádzkovateľom PD Podlužany v minulosti úplne iný subjekt ako navrhovateľ zámeru.**

- d) Veterná ružica vzdialená 25km môže byť prvotným priblížením zisťovania aktuálnych veterných pomerov, ale nie je možné s tým uspokojiť. Pomery treba vyhodnotiť aj in situ a v rámci porealizačného monitorovania uložiť povinnosť zriadiť meriace miesto tak, aby mohli byť vyhodnocované vplyvy priamo predmetnej prevádzky

**K vyjadreniam ZDS bodu d) uvádzame nasledovné:**

**Ako už bolo uvedené v predchádzajúcom stanovisku k pripomienkam verejnosti, miestne pomery boli zohľadnené v metóde výpočtu rozptylu emisií v Rozptylovej štúdii, pričom jej výsledky predpokladajú stav za najnepriaznivejších poveternostných podmienok, ktoré v reálnom čase nemusia vôbec nastať, resp. nastanú len veľmi ojedinele. Napriek tomu, sú predpokladané emisie z navrhovanej činnosti pod emisnými limitmi určenými platnou legislatívou.**

- e) Skutočnosť, že dovoz močovky na polia v okolí obce nie je realizovaný z areálu PD Podlužany, posúdenie spôsobu aplikácie hnojovice do pôdy nie je predmetom tohto zisťovacieho konania považujeme za zásadný nedostatok v rozpore so zásadou materiálnej pravdy (nedostatočne zistený skutkový stav) ako aj v rozpore s 29a zákona EIA vyhodnotiť kumulatívne a synergické vplyvy. Súčasne je základnou náležitosťou posudzovania zistiť aj vplyvy na pôdy, čo nebolo vykonané. ZDS aj v predchádzajúcich etapách vzneslo požiadavku na vyhodnotenie možnosti aplikácie hnojovice v zmysle európskej aj slovenskej legislatívy, čo nám bolo prisľúbené.

**K vyjadreniam ZDS bodu e) uvádzame nasledovné:**

**Vplyv na pôdu z navrhovanej činnosti bol vyhodnotený v rámci zámeru - kapitola IV.3.4. Hnojovica sa bude aplikovať ako hnojivo na polia navrhovateľa a jeho zmluvných odberateľov. Hnojovica bude aplikovaná hlbokou injektážou v súlade s hnojivým plánom. Hlboká injektáž (tzv. uzavretá štrbina) znamená, že hnojovica je po vstreknutí do štrbiny hlbokaj 15 - 20 cm celkom zahrnutá pôdou. Z hľadiska zníženia emisií amoniaku je uzatvorená injektáž najefektívnejšia metóda.**

- f) Stotožňujeme sa s názorom občianskej iniciatívy, v ktorej vyjadrili frustráciu z osočovania a ich deklaráciu, že sa domáhajú len svojich práv na priazniví životní prostredie OÚ BN v odpovedi uviedol niektorí ustanovenia Ústavy SR a zákona o životnom prostredí. Tieto právne súvislosti dopĺňame napríklad o čl.7 ods.2 Ústavy, v dôsledku ktorého je súčasťou slovenského právneho poriadku aj Dohoda o EÚ a Dohoda o fungovaní EÚ a Charta základných slobôd EÚ (spolu označované ako faktická európska ústava). Z nich vyplýva napr. aj zásada, že v prípade kolízie environmentálnych a zdravotných záujmov občanov EÚ a hospodárskych záujmov súkromných či verejných; prednosť majú environmentálne a zdravotní záujmy, V tomto smere je už aj judikatúra Súdneho dvora EÚ, ktorý v rozsudku C-416/10 (zhodou okolností proti žalovanej Slovenskej republike) túto zásadu potvrdil a judikoval, že je táto zásada záväzná aj pre všetky členské štáty EÚ.

**K vyjadreniam ZDS bodu f) uvádzame nasledovné:**

**Združenie domových samospráv (ďalej ako „ZDS“) sa odvoláva na čl. 7, ods. 2 Ústavy SR a rozhodnutie Súdneho dvora EÚ č. C-416/10..**

**Čl. 7, ods. 2, Ústavy SR, cit.: „Slovenská republika môže medzinárodnou zmluvou, ktorá bola ratifikovaná a vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo na základe takej zmluvy preniesť výkon častí svojich práv na Európske spoločenstvá a Európsku Úniu .Právne záväzné akty Európskych spoločenstiev a Európskej únie majú prednosť pred zákonmi Slovenskej republiky. Prevzatie právne záväzných aktov, ktoré vyžadujú implementáciu, sa vykoná zákonom alebo nariadením vlády podľa čl. 120 ods. 2. K tomuto ustanoveniu možno len dodať, že áno, je to tak, ale odvolávka ZDS na túto úpravu v ústave je len všeobecná, deklaratórna a nijako neuvádza čo mali príslušné orgány porušiť, resp. čo pri svojom postupe neimplementovali.**

**Rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie č. C-416/10, možno zhrnúť nasledovne: „Súdny dvor vo svojom rozsudku uviedol, že v zmysle právnych aktov uvedených v rozsudku sa vyžaduje, aby dotknutá verejnosť mala prístup od začiatku povoloňacieho konania pre dotknutú prevádzku k územnému rozhodnutiu, o aké ide vo veci samej, nie je možné, aby príslušné vnútroštátne orgány odmietli dotknutej verejnosti prístup k takémuto rozhodnutiu tým, že sa odvolajú na obchodné tajomstvo.“**

**Toto rozhodnutie sa týka kauzy Pezinská skládka komunálneho odpadu v meste Pezinok, kde príslušné orgány odmietali sa vôbec s Občianskym združením obyvateľov Pezinka baviť a konkrétne rozhodnutia, podklady a dokumenty odmietali sprístupniť s odôvodnením, že ide o obchodné tajomstvo. Toto však nie je tento prípad. Všetky dokumenty vydané príslušnými orgánmi sú dostupné, občania mali a majú možnosť uplatňovať si svoje práva.**

**K vyjadreniu Jozefa Magalu uvádzame nasledovné:**

**g.)Úrad má pravdu, že v zmysle zákona je príslušným orgánom (stav de iure). Jozef Magala však poukazoval na de facto stav, kedy je rozhodnutie EIA často chápané len ako de facto povolenie požiadať o ďalšie rozhodnutie smerujúce k naplneniu zámerom navrhovateľa. Účelom zákona teda nie je činnosť povoliť, ale v slovenskej právnej praxi plní aj túto úlohu. Vo vzťahu k realizácii práva ovplyvniť výsledok projektu podľa čl.6 ods.4 Aarhuského dohovoru však rozhodnutie EIA plní dôležitú úlohu v smere „zablokovania“ projektu; t.j. presadenia tzv. nulového variantu, čo je možné dosiahnuť len tak, že v proceze EIA sa nulový variant ukáže ako optimálny. A k tomuto smerovali aj vyjadrenia Jozefa Magalu, ktorý si toto práva želá uplatniť.**

**K vyjadreniam ZDS bodu g) uvádzame nasledovné:**

**Každá výrobná ľudská činnosť má v určitej miere vplyv na životné prostredie a preto zákon 24/2006 Z.z. určuje ktoré navrhované činnosti a v akom rozsahu podliehajú zisťovaciemu konaniu, ktoré zhodnotí, či má byť daná činnosť posúdená podľa tohto zákona. Objektívnym kritériom pre takéto konanie či posúdenie však nemá byť**

subjektívny pohľad dotknutej verejnosti, ale platný legislatívny rámec určujúci limity z hľadiska jednotlivých výstupov navrhovanej činnosti ako sú napr, emisie alebo prípustné hodnoty hluku apod. Zisťovacím konaním sa však jednoznačne preukázalo, že všetky takéto limity navrhovaná činnosť spĺňa a námietky verejnosť sú len v neustále sa opakujúcich výhradách subjektívneho vnímania reality.

h.) Aj v danej súvislosti Jozef Magala poukázal na skutočnosť, že došlo k nezákonnému nakladaniu s odpadmi a nezákonnej realizácii časti stavby. Vydanie rozhodnutia tak má smerovať o prekonaní zákazu podľa §38 ods.3 zákona EIA, bez ktorého nemôže byť dodatočne zlegalizovaná prestavba maštale. V danom prípade de iure a de facto stav nekorešponduje. Vzhľadom na skutočnosť, že s najväčšou pravdepodobnosťou boli zo strany navrhovateľa spáchané iné správne delikty na úseku stavebného poriadku a na úseku nakladania s odpadom, žiadame aby úrad postupom podľa §32 ods.3 požiadal o súčinnosť inšpekciu životného prostredia a do doby doručenia výsledkov jej inšpekčnej činnosti toto konanie prerušil podľa §29 ods.1 Správneho poriadku.

**K vyjadreniam ZDS bodu h) uvádzame nesledovné:**

**Nie je predmetom posudzovanej činnosti.**

- i) Vlastnícke a peňažné vzťahy síce predmetom posudzovania nie sú; ale vplyv na zamestnanosť už takýmto vyhodnocovaným parametrom je. Úrad nedostatočne vyhodnotil.

**K vyjadreniam ZDS bodu i) uvádzame nesledovné:**

**Vplyv na zamestnanosť bol v rámci zámeru vyhodnotený v rámci kapitoly IV.3.7.**

**K vyjadreniam ZDS a spôsobu ich vyhodnotenia uvádzame nasledovné:**

- j) Výrokom rozhodnutia zo zisťovacieho konania je výrok, či sa má alebo nemá činnosť ďalej posudzovať; v danom prípade teda upresňujeme, že rozhodnutie zo zisťovacieho konania má znieť o ďalšom posudzovaní, pričom výrokom záverečného stanoviska bude odporúčanie realizovať nulový variant a zámer navrhovateľa nerealizovať. Dôvody ostávajú rovnaké ako v predchádzajúcom prípade.

**K vyjadreniam ZDS bodu j) uvádzame nesledovné:**

**ZDS neprináleží diktovať príslušnému orgánu aký má byť výrok zo zisťovacieho konania, prípadne posúdenia zámeru!**

- k) Vyhodnotenie požiadavky postupovať podľa Európskeho práva odkazom na zásadu legality podľa čl.2 ods.2 Ústavy SR považujeme za neurčitú a nejasnú. Nie je zrejmé, akým spôsobom úrad uplatňuje európske právne predpisy a záväzné výkladu európskeho práva judikované Európskym súdnym dvorom. Žiadame doplniť správnu úvahu v tomto Čl. 2, ods. 2 Ústavy SR, cit.: „*Štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.*“

**K vyjadreniam ZDS bodu k) uvádzame nesledovné:**

**ZDS pod písm. k) uvádza, cit.: „Vyhodnotenie požiadavky postupovať podľa Európskeho práva odkazom na zásadu legality podľa čl.2 ods.2 Ústavy SR považujeme za neurčitú a nejasnú. Nie je zrejmé, akým spôsobom úrad uplatňuje európske právne predpisy a záväzné výkladu európskeho práva judikované Európskym súdnym dvorom. Žiadame doplniť správnu úvahu v tomto smere.“**

**No čo k tomuto dodať – akým spôsobom úrad uplatňuje európske právne predpisy... Nevieme aký výklad by mal úrad dať. Uplatňovať právne predpisy môže predsa úrad len zákonným spôsobom, postupom podľa nich, v ich medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví príslušný zákon.**

## K vyjadreniu PD Podlužany uvádzame nasledovné:

- l) Je právom občanov, aby realizovalo svoje práva na ovplyvnenie výsledku projektu, ako uznajú za vhodné. Je ich právom dosiahnuť zastavenie projektu, Je ich právom poznať úplne a presne stav životného prostredia, príčiny tohto stavu ako aj dôsledky tohto stavu.

Je úlohou navrhovateľa presvedčiť obyvateľov a širšiu verejnosť, že ich projekt im nebude na ujmu, ale dokonca na prospech. Toto navrhovateľ z rôznych príčin nedokázal, čo je však len jeho chyba.

Skutočnosť, že navrhovateľ považuje občiansku iniciatívu za laikov, ktorá sa vyjadruje nepresne a neodborne ako aj skutočnosť, že odmieta vykonať súčinnosť pri ďalšom objasňovaní a konzultáciách svedčí o potrebe rozhodnúť o ďalšom posudzovaní, pričom zodpovedanie týchto otázok bude nariadené v rozsahu hodnotenia.

## K vyjadreniam ZDS bodu l) uvádzame nasledovné:

Navrhovateľ je plne súčinný s príslušným orgánom pri objasňovaní a konzultáciách v procese EIA už vyše dvoch rokov, pričom sa zo strany verejnosti neustále opakujú tie isté argumenty a dochádza k opakovanému používaniu neodborných a nepravdivých údajov (500 ľudí, budovanie v 60 rokoch) toto jednanie vedie k nekončiacemu sa zasielaniu rôznych podaní a podnetov zo strany verejnosti. Nikto nepotláča právo občanov na iniciatívu, právnu ochranu a spravodlivý proces, čoho dôkazom je aj ich postup a angažovanie sa v tejto veci.

Zo strany PD Podlužany je len legitímne, ak požaduje od každého subjektu, ktorý je zapojený do projektu, aby sa vyjadroval adresne, fundovane, odborne so znalosťou veci a je legitímne, aby sa bránilo, ak nadobudne pocit, že niektoré subjekty postupujú a len prezentujú svoje názory (odborne argumentačne nepodložené) ako absolútne pravdy, kde je ich jediný cieľ bez ohľadu na kvalifikované odborné argumenty protistrany, znemožniť realizovanie projektu.

PD Podlužany si ctí odbornosť, kvalifikovanosť, argumentačnú fundovanosť a je preto normálne, že toto vyžaduje aj od tých, ktorí stoja na opačnej strane a majú záujmy, ktoré nie sú zhodné so záujmami PD Podlužany.

*S pozdravom*

Ulrik Biel Hansen  
predseda družstva